

JAARVERSLAG 2021

Colofon

Jaarverslag VBNE 2021
Voorjaar 2022

Een uitgave van de Vereniging van
Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)
Princenhof Park 7
3972 NG Driebergen
0343-745250

internet: www.vbne.nl
e-mail: info@vbne.nl
twitter: @vbne_

De VBNE heeft als doel het professioneel beheer van haar leden te ondersteunen. LandschappenNL, de Federatie Particulier Grondbezit, het Rijksvastgoedbedrijf, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Natuurnetwerk Gemeenten zijn lid van de VBNE.

Vormgeving: Ocelot Ontwerp

Foto's:
Voorkant: Koen Moons
p6 Hans Boll/Saxifraga
p7 Hans Dekker/Saxifraga
p8 Willem van Delft
p9 Sofia Opfer
p10 Nina Smits
p13 Foto linksboven: Floris Scheplitz / LandschappenNL
Foto's in screenprint omgevingswet: Floris Scheplitz en Rob Acket
p14 Jan Polman

INHOUD

Voorwoord	3
1 De VBNE in het kort	4
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	4
De organisatie	5
2 Plein van de beheerpraktijk	6
Juridisch instrumentarium rond droogte en verdroging op papier gezet	6
Gedragcodes	7
Bestrijding van natuurbranden	7
Vooruitblik op 2022	8
3 Plein van de kennis	9
Over de grenzen van een deskundigenteam	9
Klimaat in het OBN	9
Programma Natuur en OBN vullen elkaar aan	10
Adviezen aan beheer en beleid	10
Veldwerkplaatsen en webinars	10
Beheerdersdag	11
Vooruitblik op 2022	11
4 Plein van de professionals	12
Plein van de professionals krijgt inhoud	12
Leer je Groen blijft zich ontwikkelen	13
De Arbo-catalogus en aandacht voor veiligheid	14
Vooruitblik op 2022	14
5 Producten en publicaties	15

VOORWOORD

Maurits van den Wall Bake was sinds de oprichting voorzitter van de VBNE. Eind 2021 nam hij afscheid. Een kort gesprek met Vera Dalm over 8 jaren voorzitterschap.

Maurits, 8 jaar geleden werd de VBNE opgericht. Hoe raakte je betrokken?

Men zocht een voorzitter die wel uit het veld kwam, maar zich onafhankelijk zou opstellen. Ik was voorzitter van het College van Regenten van Twickel, zat ook in het Bestuur van de FPG en kende door die functies de materie. En het leek me interessant om iets nieuws te doen, een nieuwe ontwikkeling in de sector mede vorm te geven. De eerste opdracht was het vinden

van een nieuwe directeur, dat werd Evelien Verbij. En daarna al die andere zaken die een vereniging nodig heeft, zoals statuten, reglementen etc. Intussen wezen de aankomende leden bestuursleden aan. We wilden in die beginfase bij voorkeur directeuren in het Bestuur om te laten zien dat de leden de VBNE serieus steunden.

Ging het meteen soepel?

Ach, er was enige schichtigheid bij de eerste vergaderingen. Men kende elkaar wel, maar had nog nooit op zo'n manier, dus als vereniging, samengewerkt. En we hadden ook wat perikelen om de overgang van Bosschap naar VBNE te maken. Zo erfden we wat potjes geld, maar hadden

we ook eigen contributies en subsidies. Al met al een puzzeltje om de begroting te maken. Een weeffout vind ik nog wel dat we voor een deel van de leden ook nog aan een CAO-proces verbonden waren. Dat heeft een paar jaar geduurd om uit te kristalliseren. Wat ik echt een aanwinst vond, was de toetreding van de NNG, het netwerk van de gemeenten.

Hoe zie je de rol van de VBNE?

Die rol is divers, dat maakt het soms ook lastig grijpbaar. VBNE is een adviseur en servicecentrum, een scholingsplek en kenniscentrum. En we zijn soms ook lobbyist of belangenbehartiger. Als het wat politiek werd, gaf dat altijd discussie. Het Klimaatakkoord was een goede uitzondering, daar was geen twijfel over dat we dat moesten gaan doen. Ook een echte erkenning van de VBNE als belangrijke club in de sector; het 'sectorhoofd'. Dat heeft Dianne Nijland, de tweede directeur, goed gedaan.

En toen kwamen de corona-jaren...

Ja, dat was een rare tijd. Waarin we ook nog een nieuwe directeur moesten vinden, we hadden ons gesprek aan een enorme tafel weet ik nog. Wat ik erg miste, was het contact met m'n medebestuurders. De lol van een bestuur is natuurlijk ook het informele, dat je elkaar ziet en de zaken uitwisselt. Gelukkig organiseerde jij toch nog een reflectiedag in de corona-luwe

zomer. Maar ik heb weleens flink gezocht in al die online-vergaderingen. Het is niet aan mij besteed.

Is er iets dat je de VBNE wil meegeven?

Vooraf verder blijven ontwikkelen. Op sectorniveau is het goed dat de belangen van de bos- en natuureigenaren op professionele manier worden behartigd door onze club. Wat mij betreft mag het verband ook wel uitgebreid worden, meer dan deze 6 leden. Ik denk aan de drinkwaterbedrijven die echt baat hebben bij onze kennis. En ik zou natuurlijk graag zien dat de harmonieuze, professionele samenwerking die er nu is wordt voortgezet. Mooi voorbeeld is hoe we omgaan met een onderwerp als de waterschapsverkiezingen. Niet alle leden denken daar hetzelfde over. Maar men geeft elkaar de ruimte voor die verschillen; samen wordt de klus geklaard. Ik weet zeker dat mijn opvolger, Roderick van de Mortel, het proces van geleidelijk toenemende samenwerking zoals dat de afgelopen jaren is ontstaan verder vorm zal geven. Ik wens hem veel succes!

Dankjewel Maurits!

Bestuur VBNE

Het Bestuur van de VBNE bepaalt de koers, bespreekt de activiteiten en geeft richting aan de organisatie. In 2021 zijn er een aantal wisselingen geweest. Bestuurders van het eerste uur Teo Wams (NM) en Maurits van den Wall Bake (onafhankelijk voorzitter) waren aan het einde van hun statutaire termijn. Franco Mandemakers en Berend Pastoor namen afscheid omdat zij een nieuwe functie aanvaardden. Alle vier hebben ze bijzonder waardevolle bijdragen geleverd aan de ontwikkeling en groei van de VBNE, waarvoor we hen veel dank verschuldigd zijn.

Per 1 januari 2022 is het Bestuur als volgt samengesteld:

- Roderick van de Mortel - Burgermeester Vught - Onafhankelijk voorzitter
- Gerbrand van 't Klooster - Directeur Federatie Particulier Grondbezit
- Dick Buitenhuis - Clusterhoofd terreinbeheer Rijksvastgoedbedrijf
- Harrie Hekhuis - Programmadirecteur Bos & Klimaat Staatsbosbeheer
- Karin van den Burg - Manager HR Natuurmonumenten
- Hank Bartelink - Directeur LandschappenNL
- Antoon Splinter - Wethouder Bergen - Natuurnetwerk Gemeenten

1

DE VBNE IN HET KORT

De Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) is het samenwerkingsverband van Staatsbosbeheer, LandschappenNL, Natuurmonumenten, de Federatie Particulier Grondbezit, het Rijksvastgoedbedrijf en het Natuurnetwerk Gemeenten. Samen zorgen we ervoor dat de kwaliteit van het bos- en natuurbeheer in Nederland nóg beter wordt. Dit doen wij door aandacht te geven aan wat er samen mogelijk is en door onderlinge afstemming te zoeken, bijvoorbeeld in ‘Haagse Zaken’ zoals de Bossenstrategie. Maar bovenal werken wij samen om ons beheer naar een hoger plan te tillen en onze medewerkers te voorzien van de goede ondersteuning. Dit doen wij vanuit de overtuiging: samen staan we sterker dan alleen.

De zes VBNE-partners zijn verschillend; van het jonge netwerk van de natuurgemeenten tot de soms eeuwenoude particuliere landgoederen. We weten die verschillen te benutten in de samenwerking in de Regieteams, in de vele werkgroepen en bij de uitvoering van de activiteiten. Zo profiteren we van elkaars deskundigheid, visie, netwerken en aanpak.

Het VBNE-kantoor ondersteunt het bestuur en coördineert de activiteiten. Als gevolg van de uitbreiding van OBN Natuurkennis met vragen uit het Programma Natuur kwamen er nieuwe gezichten bij. Ook wisselden collega's van baan. We starten in 2022 dan ook met een flink vernieuwd team. Het kantoor in Driebergen kon helaas weer veel minder worden gebruikt als ontmoetingsplek. Wel leren we steeds meer over de aanpak van hybride vergaderingen, nieuwe werkvormen en ontmoetingen; van de ‘gouwe ouwe’ veldwerkplaatsen tot zeer goed bezochte webinars. In de komende jaren zal de focus nog meer dan voorheen liggen op het delen van onze gemeenschappelijke kennis en ervaring.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De VBNE wekt ten dele haar eigen energie op: in 2021 leverden de zonnepanelen op ons dak 30,68 MWh. We beperken onze CO₂-uitstoot door met het OV of op de fiets te reizen. Op kantoor verwelkomen we gasten met biologische koffie en thee en vanzelfsprekend is de lunch vegetarisch. Er werken bij de VBNE 8 mensen: 6 vrouwen en 2 mannen.

“De wens uitspreken over hoe een jaar zal zijn; ik zal het niet gauw meer doen. Ik dacht weleens; we zijn net een groep trekvogels; maar dan van thuis naar kantoor. Alleen is onze seizoenswissel wat rommeliger; het was wel heel erg op en af naar kantoor en dan weer thuiswerken. Het mooiste resultaat uit 2021 is voor mij dat we daar luchtig en flexibel mee zijn omgegaan. We konden ook online elkaar goed ontmoeten en dat heeft ons heel veel opgeleverd.

Het een-na-mooiste resultaat is voor mij de uitbreiding van het OBN. Toch prachtig dat het enorme netwerk van mensen met al hun kennis nu kan worden ingezet om ook het Programma Natuur te ondersteunen en de juiste keuzes te laten maken voor het herstel van de natuur. En dat laatste is zó hard nodig.

VERA DALM, DIRECTEUR VBNE

Organisatie

De VBNE heeft een actief Bestuur dat bestaat uit de 6 partners en een onafhankelijk voorzitter. Het Bestuur zet de koers uit, stelt werkplan en begroting op en buigt zich over de belangrijke onderwerpen en organisatie-overstijgende vraagstukken. Het Bestuur wordt ondersteund door de directeur. De activiteiten zijn ondergebracht in drie Pleinen: Beheerpraktijk, Kennis en Professionals. Ieder Plein heeft een regieteam; de leden daarvan stellen hun deel van het werkplan op, adviseren het bestuur van de VBNE en zijn aanjager van de activiteiten en projecten. De meeste Pleinen kennen meerdere werkgroepen die de uitvoering doen. Ieder Plein heeft een adviseur die de activiteiten op het Plein ondersteunt en soms ook uitvoert. Het kennisnetwerk OBN is ondergebracht bij de VBNE en kent een eigen structuur, waarin naast de terreinbeheerders en onderzoekers ook het Ministerie van LNV en de 12 Provincies een rol hebben.

BESTUUR VBNE

WERKORGANISATIE

Plein van de kennis Regieteam	Plein van de beheerpraktijk Regieteam	Plein van de professionals Regieteam
Actieve werkgroepen • Beheerdersdag • Kennisdeling • Veldwerkplaatsen en webinars OBN organisatie met deskundigenteams: • Beekdallandschap • Cultuurlandschap • Droog zandlandschap • Duin- en kustlandschap • Heuvellandschap • Laagveen- en zeekleilandschap • Nat zandlandschap • Rivierenlandschap • Expertisegroep fauna	Actieve werkgroepen: • Gedragscode natuurbeheer • Gedragscode soortenbescherming bosbeheer • Water • Invasieve exoten • Waterschapsbestuurders natuurterreinen • Taskforce bossenstrategie	Actieve werkgroepen: • Arbo & veiligheid • Vrijwilligers • Leer je Groen e-learning • Aandachtsgebied Onderwijs en Arbeidsmarkt

VBNE KANTOOR

(ondersteunt de activiteiten op de pleinen)

De VBNE-werkorganisatie

Het bureau ondersteunt de VBNE en het OBN: naast de directeur en de drie adviseurs zijn dat een programmamanager OBN en medewerkers voor communicatie, organisatie en officemanagement. Het meest belangrijk voor de VBNE zijn alle medewerkers van de zes partners, die in regieteams en werkgroepen hun bijdrage leveren, of actief deelnemen aan de projecten en activiteiten.

Boven van links naar rechts:

Anke Kappers, office manager

Neeltje Huizenga, programmamedewerker OBN

Mark Brunsveld, adviseur Plein van de Beheerpraktijk

Jos Jansen, interim programmamanager OBN

Vera Dalm, directeur

Onder van links naar rechts:

Sandra Beekmans, programmamanager OBN

Sofia Opfer, communicatie / organisatie medewerker

Liesbeth de Kort, adviseur Plein van de Professionals

Geert van Duinhoven, adviseur Plein van de Kennis / OBN

2

PLEIN VAN DE BEHEERPRAKTIJK

De activiteiten op het plein van de beheerpraktijk richten zich op het creëren van gunstige randvoorwaarden voor de dagelijkse praktijk van professioneel bos- en natuurbeheer. Een voorbeeld van zo'n activiteit is zorgdragen voor een goedgekeurde en werkbare gedragscode soortenbescherming bosbeheer. Daarmee stel je de beheerder in staat zijn of haar bos te beheren en zorgvuldig om te gaan met beschermde soorten.

Juridisch instrumentarium rond droogte en verdroging op papier gezet

Natte natuurterreinen hebben te lijden onder verdroging en droogte. Verdroging speelt al decennialang, maar is vooral de laatste jaren nadrukkelijk in beeld gekomen. Terreinbeheerders voeren gesprekken met onder andere waterschappen en provincies over maatregelen om natuurterreinen te beschermen tegen de effecten van verdroging en droogte. Ook zijn zij in allerlei gebiedsprocessen betrokken

waar dit op tafel ligt. Met financiering uit de Klimaatvelop is in opdracht van de VBNE op een rij gezet hoe de wet- en regelgeving op dit vlak in elkaar zit. Welk juridisch instrumentarium is er op dit moment om natte natuurterreinen te beschermen tegen activiteiten die zorgen voor minder water in de terreinen? En hoe is dat straks onder de Omgevingswet? Het rapport is op te vragen bij de VBNE.

Gedragscodes

Bij het uitvoeren van natuurbeheer, zoals het maaien van soortenrijke graslanden, kan het gebeuren dat je schade toebrengt aan beschermde soorten. Volgens de Wet natuurbescherming ben je dan in overtreding. Maar als je niet maait, raak je het biotoop kwijt, samen met de beschermde soorten die daarvan afhankelijk zijn. Precies daarom is de gedragscode als instrument ontwikkeld. Met

“*Het zit in de aard van bosbeheerders om het bos zorgvuldig te beheren, rekening houdend met de soorten die er voorkomen. De gedragscode houdt je scherp, is de legitimatie van onze zorgvuldige werkwijze, en nodig om bosbeheer praktisch uitvoerbaar te houden.*

BEA CLAESSENS, NATUURNETWERK GEMEENTEN,
BEHEERDER VAN DE BOSSEN VAN DE GEMEENTE HEERDE
EN RHENEN

de gedragscode kun je, bijvoorbeeld vanuit het wettelijk belang ‘bescherming van flora en fauna’, wel een soortenrijk grasland maaien waar je het risico loopt beschermde soorten te beschadigen. De gedragscode geeft aan hoe je dit zo zorgvuldig mogelijk doet, zonder in overtreding te zijn en zonder ontheffing te hoeven aanvragen. Zowel over de gedragscode natuurbeheer als die over bosbeheer zijn ook in 2021 vele gesprekken gevoerd.

Natuurbeheer

In 2021 is de nieuwe gedragscode natuurbeheer ter goedkeuring verstuurd aan het ministerie van LNV en aan de RVO. Dat heeft door onvoorziene omstandigheden te lang geduurd. Helaas is er daardoor nu een periode zonder gedragscode, met vervelende gevolgen voor uitvoering van natuurbeheer. Er zal zo veel mogelijk risicomijdend moeten worden gewerkt. Als hulp voor de beheerders is er een richtlijn opgesteld om die periode zonder gedragscode te overbruggen.

Bosbeheer

Eind 2020 is de gedragscode soortenbescherming bosbeheer ingediend ter goedkeuring. Dat heeft veel zienswijzen opgeleverd. Daarnaast heeft een uitspraak van de Raad van State over een andere gedragscode de discussies over goedkeuring het afgelopen jaar geïntensiveerd. De ideeën over bosbeheer zijn in beweging, en dat heeft invloed op de uiteindelijke gedragscode. De huidige gedragscode bosbeheer zal nog tot 1 juli 2022 geldig zijn.

Bestrijding van natuurbranden

Onder invloed van klimaatverandering is er helaas steeds meer risico op natuurbranden. VBNE en de brandweer zoeken daarom samenwerking: wat kan je als terreineigenaar zelf doen? En hoe kijkt de brandweer naar onze terreinen; waar ziet ze mogelijkheden om een brand beheersbaar te houden of niet? Tijdens een online-bijeenkomst op 26 mei 2021 (georganiseerd door VBNE en de Federatie Particulier Grondbezit) bleek dat elkaar kennen het startpunt is. Samen een risico-analyse maken, samen kijken naar bijvoorbeeld de mogelijkheden van compartimentering en samen oefenen in de terreinen.

“*Natuurbranden zijn wereldwijd een groeiend probleem, ook in Nederland. De enige manier om onbeheersbare natuurbranden te voorkomen is een integrale aanpak: onderzoek & educatie, preventie en repressie (bestrijding). Goed om dan structureel samen te werken met terreineigenaren, want alleen redt de brandweer het niet.*

JELMER DAM, LANDELIJK COÖRDINATOR NATUURBRANDBEHEERSING,
NIPV (NEDERLANDS INSTITUUT PUBLIEKE VEILIGHEID)

plein van de
beheerpraktijk
**VOORUITBLIK
OP 2022**

Het zal niet verbazen, 2022 zal in het teken staan van het kunnen presenteren van twee nieuwe gedragscodes. De VBNE zal er alles aan doen zo snel mogelijk weer over een geldige gedragscode natuurbeheer te beschikken. En ook de gesprekken over een nieuwe gedragscode bosbeheer zullen na vele jaren leiden tot een opvolger van de huidige gedragscode. Maar er is meer. Het Klimaatakkoord en daaruit volgende Bossenstrategie houden ons als

VBNE bezig. Daarnaast zal de VBNE het Praktijkadvies risicobeheersing en bestrijding van natuurbranden in 2022 herzien, met daarin onder andere een stappenplan risicobeheer en meer tips van de brandweer.

Ook de voorbereidingen voor het benoemen van 26 nieuwe geborgde waterschapsbestuurders natuurterreinen worden in gang gezet. De politiek is er

nog niet uit of geborgde zetels blijven voortbestaan, maar we gaan gewoon aan de slag. Beter halverwege het feest afblazen, dan geen goede kandidaten kunnen presenteren als het wel doorgaat. De geborgde waterschapsbestuurders natuurterreinen vervullen een belangrijke taak, door namens de VBNE-leden de maatschappelijke belangen van natuurterreinen de plek te geven die het verdient: prominent op tafel.

3

PLEIN VAN DE KENNIS

Het doel van het plein van de kennis is het delen van kennis. Dat betreft de kennis van de leden van de VBNE, maar ook van andere partijen die betrokken zijn bij bos en natuur. Om deze kennisdeling tot stand te brengen worden onder meer veldwerkplaatsen, werkschuurbijeenkomsten en de jaarlijkse Beheerdersdag georganiseerd. Daarnaast coördineert de VBNE het Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN), waar beleid, beheer en onderzoek samen kennis ontwikkelen en verspreiden over natuurherstel.

Over de grenzen van een deskundigenteam

In 2019 lieten LNV, Blijf12 en de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren een ‘ecologisch assessment’ uitvoeren. Deze analyse van de ecologische kwaliteiten en de knelpunten in de landschappen van Nederland resulteerde in 2020 in aangrijpingspunten voor het herstel van de kenmerkende biodiversiteit die gelden voor elk type landschap. In 2021 hebben de deskundigenteams gezamenlijk drie grote onderzoeksvoorstellen geschreven die elk een van de aangrijpingspunten als onderzoeksobject hebben: hydrologie, nutriënten en macrogradiënten.

Klimaat in het OBN

Het was voor velen niet goed inzichtelijk in welke mate de kennisontwikkeling door het OBN ingaat op het thema klimaatverandering. Om dit nader te onderzoeken heeft ORG-ID op verzoek van het OBN de onderzoeken die onder de vlag van het OBN zijn uitgevoerd op dit aspect geanalyseerd. De opstellers van het rapport constateren dat de onderzoeken nu nog vooral gericht zijn op het behalen van de huidige natuurdoelen, terwijl het heel nuttig is om ook te onderzoeken hoe de natuur zich houdt onder veranderende klimaatomstandigheden over 30-50 jaar.

Programma Natuur en OBN vullen elkaar aan

Rijk en provincies hebben een akkoord bereikt over de besteding van bijna drie miljard euro voor natuurherstel en -ontwikkeling als onderdeel van de structurele aanpak stikstof. Dat staat in het Programma Natuur. In het programma staat ook dat hiervoor een onderzoekagenda moet komen, gericht op de uitvoering van concrete maatregelen. Met de extra financiering die het Rijk hiervoor heeft gereserveerd kan het OBN-onderzoek op grotere schaal worden toegepast. Bovendien

kan het onderzoek specifiek worden toegespitst op de vragen die naar boven komen in het kader van dit Programma Natuur. In 2021 is gewerkt aan een integratie van het Programma Natuur in het OBN-netwerk. Er is een medewerker kennisdelen aangesteld die voor OBN en Programma Natuur de kennisvragen ophaalt bij provincies en terreinbeheerders. Een extra medewerker communicatie zorgt er voor dat de beschikbare kennis op de juiste plek terecht komt.

Veldwerkplaatsen en webinars

In 2020 hebben we kennis gemaakt met het fenomeen webinar. Tijdens de corona-lockdown boden deze digitale bijeenkomsten een uitkomst. Ook 2021 is er veel kennis gedeeld via het computerscherm. Met name de drie webinars naar aanleiding van het Ecologisch Assesment werden zeer goed bekeken. Het voordeel van webinars is dat ze naderhand nog kunnen worden teruggekeken, wat het bereik ervan vergroot. We zijn van plan dit medium in de toekomst in te blijven zetten, ook als dat niet meer nodig is vanwege een lockdown. Ondanks de beperkingen door corona, hebben er in 2021 toch zes veldwerk-

plaatsen in levende lijve plaatsgevonden. Zo bezochten we overstromingsvlaktes in de Millingerwaard, maten we de effecten van rijkstrooiselsoorten in het Bomenpark te Heesch en zagen we wat drones kunnen betekenen in het natuurbeheer op het Dwingelderveld. De bijeenkomsten waren snel volgeboekt en sommigen hadden zelfs een wachtlijst, wat erop duidt dat de mensen erg blij waren om elkaar weer in levende lijve in het veld te ontmoeten. Helaas moesten de twee laatste veldwerkplaatsen van het seizoen wegens een nieuwe lockdown alsnog worden afgezegd.

Adviezen aan beheer en beleid

Drie overheden en twee terreinbeheerders klopten in 2021 aan bij de VBNE voor praktische adviezen. Een van deze adviesvragen bleek niet te passen bij de expertise van de OBN-deskundigenteams, maar de andere vier zijn opgepakt door één of meerdere deskundigenteams. Deze zogeheten 'Raad & Daad-adviezen' worden gefinancierd vanuit het OBN en het Programma Natuur. Als tegenprestatie helpen de aanvragers om de uitkomsten van het advies uit te dragen naar andere geïnteresseerden. Zo gaat het deskundigenteam Heuvellandschap in een Raad & Daad-project uitzoeken waar voor de provincie Limburg de beste mogelijkheden liggen voor het herstel van gradiënten in het landschap.

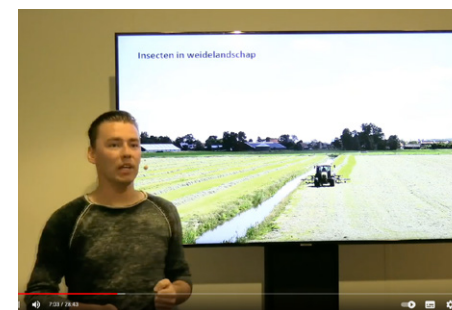
Beheerdersdag

De **Beheerdersdag** was 24 september 2021 (voor de laatste keer?!) digitaal. Ondanks de digitale uitdagingen was het een bijzonder leuke en toch ook interactieve ochtend met actuele onderwerpen rond bos-, natuur- en landschapsbeheer. Dit jaar was het programma nog gevarieerder dan andere jaren, met onder andere presentaties over

de overgangsgebieden tussen landbouw en natuur, wilde zoogdieren, (een tekort aan) bosplantsoenen, natuurbranden en de mogelijkheden van inlands hout in de bouw. Er was veel aandacht voor de Bossenstrategie en het klimaat. Het programma werd gevolgd door ongeveer 300 individueel ingelogde mensen.

“*Interessant om voor dit publiek uit de natuurwereld samen met Natuurmonumenten een presentatie te mogen geven over overgangszones. Want juist daar moeten landbouw en natuur elkaar de komende jaren weten te vinden.*

EVELIEN VERBIJ, BESTUURSLID VAN NATUURMONUMENTEN EN DIRECTEUR VAN BOERENNATUUR

plein van de kennis
**VOORUITBLIK
OP 2022**

In 2022 gaat het plein van de kennis aan de slag met een verdere integratie van het Programma Natuur in het Kennisnetwerk OBN. De website www.natuurkennis.nl krijgt een facelift. De informatie voor beheerders wordt geactualiseerd en beter toegankelijk gemaakt. Wij blijven ons inzetten voor het uitwisselen van

kennis, zowel online via webinars, als fysiek tijdens veldwerkplaatsen, werkschuurbijeenkomsten en de Beheerdersdag. Prominent op de agenda staan werkschuurbijeenkomsten en een OBN-congres, waarin de verworvenheden van het kennisnetwerk breed voor het voetlicht zullen komen.

4

PLEIN VAN DE PROFESSIONALS

Het plein van de professionals bundelt de krachten voor een optimale en duurzame inzetbaarheid van professionals en vrijwilligers die werkzaam zijn in bos- en natuurbeheer. De VBNE-leden werken samen in de werkgroepen Arbo & Veiligheid, Vrijwilligers en de e-learning werkgroep Leer je Groen. Daarnaast is ook Onderwijs & Arbeidsmarkt een aandachtsgebied. Omdat het Plein van de professionals relatief nieuw is, is er in 2021 veel aandacht besteed aan de organisatie en samenwerkingsprocessen. Met name de goede afstemming met de sectorcommissie Bos & Natuur is van belang, omdat die mede-opdrachtgever is voor een aantal projecten en activiteiten.

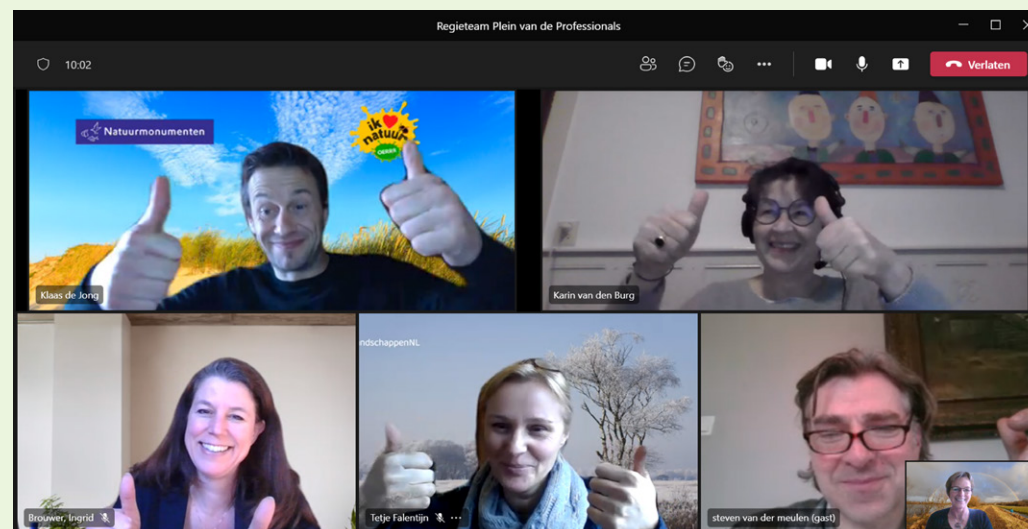
“In 2021 is het Plein van de Professionals met veel ambitie aan de slag gegaan. We zijn gestart met het verkennen van de opdracht aan de diverse werkgroepen en daarmee de essentiële overkoepelende onderwerpen voor de komende jaren. Mooi om te zien dat we hierin gezamenlijk een koers aan het neerzetten zijn.

KARIN VAN DEN BURG, MANAGER HR NATUURMONUMENTEN,
VOORZITTER REGIETEAM PLEIN VAN DE PROFESSIONALS

Plein van de professionals krijgt inhoud

In 2020 had het VBNE -bestuur al gekozen voor een duidelijke scheiding tussen de CAO-gerelateerde activiteiten in de sectorcommissie Bos & Natuur en de eigen VBNE-structuur: een Plein van de Professional, aangestuurd door een regieteam en daaronder een aantal werkgroepen. Het Regieteam kreeg verder invulling,

zowel in samenstelling, als in agendering en prioritering. Gekozen is voor de onderwerpen leren en ontwikkelen, onderwijs en arbeidsmarkt, arbo en veiligheid en vrijwilligersmanagement. Dit sluit aan bij de prioriteiten van de sectorcommissie Bos & Natuur, wat van belang is voor het realiseren van gemeenschappelijke doelen.

“ Het regieteam van het plein van de professionals bepaalt de gezamenlijke koers van de leden van de VBNE op het sociale domein. Door de ontvlechting is onze rol hierin duidelijker. Het afgelopen jaar hebben we een goede stap gezet in het richten van de samenwerking op de thema's met een duidelijke meerwaarde en dat geeft de goede energie!

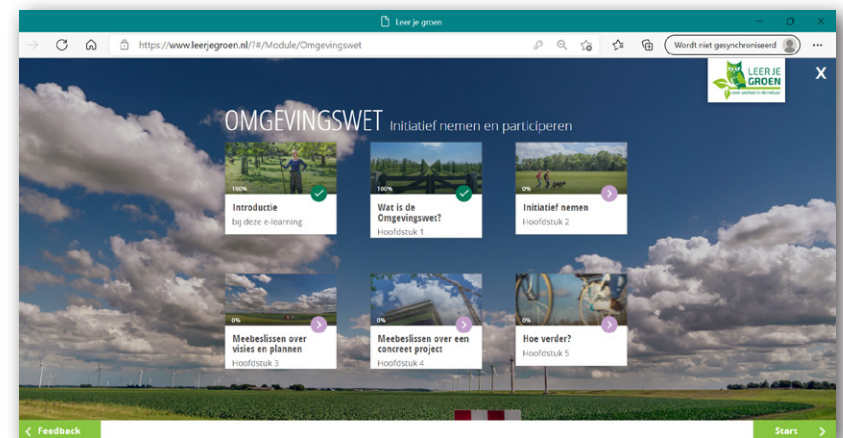
INGRID BROUWER, MANAGER HRM STAATSBOSBEHEER, LID REGIETEAM PLEIN VAN DE PROFESSIONALS

Leer je Groen blijft zich ontwikkelen

Leer je groen is het e-learningplatform voor iedereen die actief is bij een natuurorganisatie, zowel als vrijwilligers als beroepskrachten. In korte modules krijg je basisinformatie over werkzaamheden in de natuur en andere onderwerpen, zoals een basiscursus vogel-ecologie of hoe je jongeren kunt betrekken bij de natuur. Heel uiteenlopend dus, en dat is mede de reden dat de VBNE samenwerkt met andere organisaties, zoals AVIH, Aequor, NatuurNetwerkGemeenten, IVN Natuureducatie en Vogelbescherming.

Inmiddels bevat Leer je Groen 29 e-learning-modules en groeit het aantal nieuwe partners dat meedoet gestaag.

Na bijna vijf jaar is Leer je Groen daarom in een nieuw ontwikkelingsstadium beland. Een klankbordgroep wierp een kritische blik op het aanbod en de werkgroep heeft een Toekomstvisie opgesteld, met daarin ook een nieuw financieringsmodel. Voor gebruikers zijn er technische verbeteringen doorgevoerd: zij kunnen bijvoorbeeld de gevolgde modules beoordelen en een bewijs van afronding downloaden.

“ Leer je Groen is voor ons een uitstekende manier om onze vrijwilligers iets bij te brengen. Maar meer nog is het voor ons een platform om onze boodschap ook bij vrijwilligers van andere groene organisaties voor het voetlicht te brengen. En dat geldt zeker ook andersom, want het is een mooie manier voor die organisaties om verbinding te vinden met elkaar. Want – wellicht een open deur - samen staan we sterk.

GERT OTTENS, VOGELBESCHERMING NEDERLAND

De Arbo-catalogus en aandacht voor veiligheid

De arbocatalogus bos en natuur geeft voor de sector nadere invulling aan Arbo wet- en regelgeving. De besluitvorming rond die catalogus was echter niet helder, reden waarom de werkgroep Arbo & Veiligheid een advies heeft opgesteld over de governance rond arbozaken, met daarin de wettelijke verplichtingen, zeggenschap en besluitvormingsprocessen. Zo kan de werkgroep de komende jaren haar adviserende rol waarmaken.

In 2021 was vergroten van veiligheidsbewustzijn bij de inzet van beheervrijwilligers een belangrijk thema. Dit als vervolg op het onderzoek van de Arbeidsinspectie over dit onderwerp. Aandacht voor veiligheid krijgt follow up binnen de eigen organisaties van de leden en blijft een thema voor de werkgroepen Arbo & Veiligheid en vrijwilligers.

“Het mooie van de arbocatalogus Bos en Natuur en de branche RIE is dat zij tot stand komen in samenwerking met de werkgevers en werknemers uit de sector. Gebruikers vinden het waardevol dat er zoveel sector kennis terug te vinden is. Dit maken de arbocatalogus en branche-RIE heel praktisch en toepasbaar.

MIRJAM DE GROOT, PREVENTIEADVISEUR STIGAS, SECTORSPECIALIST BOS EN NATUUR

plein van de
professionals
**VOORUITBLIK
OP 2022**

In 2021 is veel gedaan aan de invulling, juiste positionering en taakverdeling op het plein van de professionals. Nu dat zijn plaats begint te krijgen zal in 2022 de aandacht uitgaan naar de inhoudelijke invulling.

Leer je Groen presenteert in 2022 weer verschillende nieuwe modules, bijvoorbeeld over uilen en over de Arbowet. De modules krijgen een plek in leerlijnen, die aansluiten op de verschillende doelgroepen van medewerkers en vrijwilligers. Deze leerlijnen sluiten straks naadloos aan op bestaande opleidingen en trainingen. Bovendien zal Leer je Groen intensiever gaan samenwerken met Leer je Erfgoed. Stap voor stap wordt invulling gegeven aan de Toekomstvisie.

Het regieteam organiseert samen met de sectorcommissie en het Groenpact een studiedag over het thema onderwijs en arbeidsmarkt, om te bepalen hoe de sector beter mee kan beslissen over ontwikkelingen in het groene onderwijs. Ook de ontwikkelingen op een krapper wordende arbeidsmarkt komen aan de orde.

5 PRODUCTEN EN PUBLICATIES

Onze nieuwste producten, publicaties en verslagen vindt u op de websites:

- www.vbne.nl
- www.natuurkennis.nl
- www.veldwerkplaatsen.nl

Wij publiceren regelmatig in het Vakblad Natuur Bos Landschap: www.vakbladnbl.nl

Wij ontmoeten u graag op een van onze werkschuurbijeenkomsten of op de Beheerdersdag: www.beheerdersdag.nl

